HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

לא תאכלו הנפש עם הבשר. לא תאכל ממנו בעוד שהנפש עמו וזו היא מזהרה לאכזר מן החי: **טמאין לאסר מלווה על דמן.** בכריתות בפרק דם שחיטה (דף כח.) לא ילפו מכלל מזהרתו מלא שרצים ודגים ומגבים ומהלכי שתים: **לא תאכלו הנפש עם הבשר.**

משמע הא אין דם הנפש עמו מכול: **אכן ליסורו נוהג בבני נח.** שלף הס הוזהרו עליו דכתיב (בראשית ט) לך בשר בנפשו דמו וגו' ור' יהודה הא שמעינן ליה גבי גיד דלעיל (דף ק:) דמשום הכי טעמא מייל לטמאה שכן ליסורו נוהג בבני נח: **כי ליעטריך קרא.** לאסרו לר' אלעזר ליעטריך לאסר ליה בטמאה כר' יהודה ולית ליה ליסור בלאו ליסור בחמיגים קרא: **תניא נמי הכי.** כר' יוחנן דרבי אלעזר ורבנן מהאי קרא ילפי: **ולא שלף אסר מלווה על דמו.** דגים וחגבים: **אלא בבהמה טהורה.** ולא בחיה ועוף וטע"פ שהן טהורין: **מנקרך ומלאנך.** וכתיב בתריה אבר מן החי: **אבל בן נח מוזהר.** על הכל דכל דקריגן ביה בשר לחודיה אבל קריגן ביה אבר מן החי לא תאכל: **חיה דאמרי טהורה.** קתני ובהמה קאי כר' מאיר ולית לאמרי טהורים קתני ולף חיה ועוף בשמעמ: **לף אתן נמי תניא.** במסכת טהרות דבן נח מוזהר על הטומאין והמת (פ"ש מ"ש) קאמר ר"ג דבר נאמרו בנגלת עוף טהור וכך בנגלת עוף טמא וזו היא מהן: **אבל אבר מן החי ממנה.** בעוף טמא קאי מיירי: **אינו סופג.** וקסבר אינו נוהג בטמאים כרבנן: **ת"ג ואין שחיטה מטהרתו.** ועוף טמא קאי וקאמר למאן שחיטה מטהרתה והא דנקיט לה לשון נקבה משום דריסת אמתיל בה לשון נקבה דתנן בה הכי בגלת עוף טמא לריכה מחשבה כו': **נמאי.** קתני סיפא אין שחיטתו מטהרתו מי נימא ביבשראל פשיטא להא טמא הוא והא ליכא לפרושי מטהרתו מידי טומאת נבלות דעוף טמא אין לו שום טומאה לפילו בגדית הבליעה וע"כ אין מתירתו באכילה קאמר אלא לבן נח קאמר שאין שחיטתו מתירתו לו באכילה כל זמן שהוא מפרכס כדאמרינן בפ"ג (לעיל דף ג.) **דבן נח לאו בשחיטה תליא** מילתא כו' וגבי טהורה הוא דאמרינן שחיטה מכשרה ליה לבן נח מיגו דמכשרה ליה ליבראל לריכא מידי ליבראל שרי ולעובד כוכבים אסור ושמעינן מינה דאפילו רבנן מודו דבן נח מוזהר על [ג] הטומאה באבר מן החי: **רמי ריפא אסיפא.** קתני ריפא אלא סופג בגלמא אין אבר מן החי טמא בגבי נח ומיהו לא הוה ידע טעמא והדר פשטה דאפי' למ"ד אין טומאה בבני נח מיהו ליכא למאן דאמר בבני נח אבר מן החי אסור מלווה על מבריו אבל בבני נח מותר: **אבר מן החי לריך כויה.** [ד]תע"ג דתני קראי כתיבי חד לאבר מן החי וחד לבשר מן החי לא תימא אבר מן החי בעינן למאי דכתיב בשר מן החי אפילו בגבי נח אבל אבר מן החי לא בעינן אלא כויה: **אבל אבר מן החי ממנה.** מעוף טמא: **אינו סופג.** למאן דאמר אין אבר מן החי טמא אבל אע"פ שאין בשרו מותר אי אתה מצווה על מבריו והא אין בשרו מותר: הכא נמי משהו בשר גידים ועצמות. בלומר מה דאמרי' האוכל אבר מן החי אינו סופג את הארבעים דלא אכל כזית בשר אבל אכל כזית (בשר) מכולם בין בשר גידים ועצמות ולא הוה אלא משהו בשר ולפיכך אינו סופג את הארבעים משום טומאה דלא הוה כזית בשר: תא שמע דאמר רבא

ורבי יהודה למה ליה קרא ליתי איסור אבר מן החי וליחול אאיסור טומאה שבן איסורו נוהג בבני נח. פי' כדמעיקן ליה לעיל (דף ק:) גבי גיד דמהסוא טעמא חייל אאיסור טומאה ול"ת ודילמא מהכא יליף וי"ל דלא מצי למילף מהכא לאיסור מוסיף הוא לאיתוסף ביה איסור אבר מן החי לבני נח אבל גיד לא נאסר אלא לבני יעקב ולא הוו אלא לאיסור תמוד: **רבי איצטריך ליה לר' אלעזר.** ול"ת מי קסבר בהמה בחייה לאבריס עומדת אם כן איסור בח אחת היא ואפי' למאן דלית ליה בחמור על קל מולה וי"ל לאיסור טומאה קדיס בעוד שלא נקברו [ה] אבריס בגידים: **ורבי מאיר אומר אינו נוהג אלא בבהמה טהורה בלבד.** הקשה רבינו אפריס דתנן בריס מסכת טהרות י"ג דבריס נאמרו בגבלת עוף טהור כו' והאוכל אבר מן החי ממנה סופג את המרבעים ומליקתה ושחיטתה מטהרתו טרפתה מטומאתה דברי ר' מאיר וי"ל דלרבי ר' מאיר לא קאי אלא אמתניתין דקתני אבר מן החי ממנה סופג את המרבעים ומליקתה ושחיטתה מטהרתו טרפתה מטומאתה דברי ר' יהודה [ו] [ז]בזמנים בס"פ בטבול יום (דף קה:) דהא דקתני נמי התם דמטמא טומאת מוללין בכביצה לא אתי כרבי מאיר ולא אתמרין מדסיפא ר' מאיר ריפא נמי ר"מ ומיהו לפי מה שלמה הס"ד לדקדק אם מדסיפא דברי מאיר ריפא נמי ר' מאיר קשה לתלדהב מדמניעתא לאבר מן החי ולא ר' מאיר ריפא נמי ולא ר' מאיר וי"ל דהוה מצי למימר וליטעמיך וק"ק לשון הגמרא התם דקאמר מאן שמעת ליה לתיש ליה למליקתה ושחיטתה מטהרת טרפתה מטומאתה ר"מ אמאי לריך לדקדק בענין זה הא קתני בה בהדיא דברי ר"מ[ו]: **אלא לאו בבני נח.** למין שחיטתו מתירתו באכילה כל זמן שמפרכסת גבי גבלת עוף טהור דקתני ריפא ושחיטתה מטהרת טרפתה מטומאתה ולא קתני למין שחיטה מטהרתו לדקתני סיפא גבי טהורה דוקא הוא למאר שחיטה מכשרה ליה לבני נח מגו דמכשרה ליה ליבראל לריכא מידי ליבראל שרי ולעובד כוכבים אסור ומיהו בלאו הכי אמר לעיל דתניא בלא כוותיה וקושטת המשנה אינה פשוטה כל כך:

לא תאכל הנפש עם הבשר ר' יהודה ור' אלעזר סברי כל שאתה מצווה על דמו אתה מצווה על אבריו והני טמאין נמי הואיל ואתה מצווה על דמן אתה מצווה על אבריו ורבנן סברי לא תאכל הנפש עם הבשר אלא בשר לחודיה כל שבשרו מותר אתה מצווה על אבריו וכל שאין בשרו מותר אי אתה מצווה על אבריו ור' יהודה למה ליה קרא ליתי איסור אבר ליחול על איסור טומאה [ח]שכן איסורו נוהג בבני נח אין הכי נמי וכי איצטריך קרא לרבי אלעזר תניא נמי הכי אבר מן החי נוהג בבהמה חיה ועוף בין טמאה בין טהורה שנאמר [ז]רק חזק לבלתי אכול הדם כל שאתה מצווה על דמו אתה מצווה על אבריו וכל שאי אתה מצווה על דמו אי אתה מצווה על אבריו דברי רבי אלעזר וחכמים אומרים אינו נוהג אלא בטהורין שנאמר לא תאכל הנפש עם הבשר אלא בשר לחודיה כל שבשרו מותר אתה מצווה על אבריו וכל שאין בשרו מותר אין אתה מצווה על אבריו ר' מאיר אומר אינו נוהג אלא בבהמה טהורה בלבד (סימן שמואל שילא שימי) אמר רבה בר שמואל אמר רב חסדא ואיתימא רב יוסף ואמרי לה אמר רבה בר שילא אמר רב חסדא ואיתימא רב יוסף ואמרי לה רבה בר שימי אמר רב חסדא ואיתימא רב יוסף מאי טעמא דר"מ אמר [ב]וזבחת מבקרך ומצאנך אמר רב גידל אמר רב מחלוקת בישראל [א]אבל בבן נח דברי הכל מוזהר על הטמאין כטהורין תניא נמי הכי אבר מן החי בן נח מוזהר עליו על הטמאים כטהורים וישראל אינו מוזהר אלא על הטהורין בלבד איכא דאמרי טהורה ור"מ איכא דאמרי טהורים ורבנן אמר רב שיזבי אף אנן נמי תנינא [ג]אבל אבר מן החי ממנה אינו סופג ארבעים ואין שחיטה מטהרתה במאי אילימא בישראל פשיטא דאין שחיטה מטהרתה אלא לאו בבני נח מכלל דאסור רבי מני בר פטיש רמי רישא אסיפא ומשני רישא בישראל וסיפא בבן נח אמר [ט] רב [ב]אבר מן החי צריך כזית מ"ט אכילה כתיבה ביה מתיב רב עמרם אכל אבר מן החי ממנה אינו סופג את הארבעים ואין שחיטה מטהרתה ואי סלקא דעתך בעינן כזית תיפוק ליה דקאכל כזית [ט] כדאמר רב נחמן [ג]במשהו בשר גידין ועצמות הכא נמי במשהו בשר גידין ועצמות תא שמע דאמר רב אבל

מטהרתו וליכא למאן דאמר טעמא והדר פשטה דאפי' למ"ד אין טומאה בבני נח מיהו ליכא למאן דאמר בבני נח אבר מן החי אסור מלווה על מבריו אבל בבני נח מותר: **אבר מן החי לריך כויה.** [ג]תע"ג דתני קראי כתיבי חד לאבר מן החי וחד לבשר מן החי לא תימא אבר מן החי בעינן למאי דכתיב בשר מן החי אפילו בגבי נח אבל אבר מן החי לא בעינן אלא כויה: **אבל אבר מן החי ממנה.** מעוף טמא: **אינו סופג.** למאן דאמר אין אבר מן החי טמא אבל אע"פ ששחטה מטמא: אלא

מסורת הש"ס

ה) [לעיל 5. ק:], ו) טהרות פ"ש מ"ג, ז) [ל"ל הטמאים], ד) ל"ל יחלול, ח) [לא נמלא בזבחים אלא בריס טהרות פליג ר' יהודה עליה דל"מ וכן הרגיס מהכס"ג ומולי יתכן להיות וכן נמי בזבחים קה: דהא דקתני וכו' ולא מיתא בלאון הכ"ס בזבחים דריס טהרות ע"ש], ו) [ועי' בפי' הרש"ס ריס טהרות שכתב ללא היה גרס דברי ר"מ אלא בתם משנה].

תורה אור השלם

1. רַק חָזֹק לְבִלְתִּי אֲכֹל הַדָּם כִּי הַדָּם הוּא הַנָּפֶשׁ וְלֹא תֹאכַל הַנֶּפֶשׁ עִם הַבָּשָׂר: דברים יב כג
2. כִּי יִרְחַק מִמְּךָ הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְיָ אֱלֹהֶיךָ לָשׂוּם שְׁמוֹ שָׁם וְזָבַחְתָּ מִבְּקָרְךָ וּמִצֹּאנְךָ אֲשֶׁר נָתַן יְיָ לְךָ כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִךָ וְאָכַלְתָּ בִּשְׁעָרֶיךָ בְּכֹל אַוַּת נַפְשֶׁךָ:

דברים יב כא

מוסף רש"י

שכן איסורו נוהג בבני נח. שכן איסור ממול הוא ויש בו כח למול על אחרים ומכו מומרו שעובד כוכבי נמ (לעיל ק:).

רבינו גרשום

ליתי איסור אבר ויחול על איסור טומאה כר'. כלומר שכן איסורו נוהג בבני נח: של אבר מן החי. כלומר דזו היא אחת משבע מצות שנצטוו בני נח דכתיב ויצו אלהים על האדם אכל תאכל זה אבר מן החי. כלומר מה שראוי לאכילה לאחר מיתה אבל מחיים אין ראוי לאכילה: תניא נמי הכי אבר מן החי כו'. דלר' יהודה לא איצטריך קרא אלא לר' אלעזר: אבר מן החי כו': מ"ט דר"מ דכתיב וזבחת מבקרך ומצאנך. כלומר באותה פרשה דכתיב לא תאכל הנפש עם הבשר וזהו אבר מן החי דבר הלמד מענינו. במה הכתוב מדבר בבקרך ובצאנך וזהו בבהמה טהורה: אבל בבן נח מוזהר על הטמאין כטהורין. כלומר שבהמה טמאה (היתה) [היא] מותרת להן כטהורה: איכא דאמרי טהורין ורבנן. כלומר חיה ועוף טהורין: אמר רב שיזבי אף אנן נמי תנינא. כלומר דבן נח מוזהר על הטמאין כטהורין: האוכל אבר מן החי הימנה. כלומר מצפור טמאה: ואין שחיטתה מטהרתה שלא תהא מטמא אבל אע"פ שחיטתה מטמא: אלא

עין משפט נר מצוה

א [מיי' פ"ט מהלכות מלכים הל' יג]:

ק ב ג מיי' פ"ה מהל' מאכלות אסורות הל' ג סמג לאוין קנ קנ"ד קנ"ה [עור י"ד סי' סג ע"ש בג"ן]:

שיטה מקובצת

ה) אמר רב יהודה אמר רב אבר מן החי צריך כזית: ו) תיפוק ליה דקאכל כזית כמא כדאמר: ז) אבר מן החי לריך כזית דאע"ג דתרי קראי כתיבי חד לאבר מן החי וחד לבשר מן החי לקמן לא תימא: ח) שלא נאסרו אבריו בגידים: ט) דפליג עליה ר' יהודה וכן נמי אמרי' בזבחים בסוף:

רבינו גרשום (המשך)

לאו בבן נח. כלומר לא היה סופג את הארבעים אבל היה נהרג שאזהרתן היא מיתתן שלא היה לבני נח שום דין בעולם אלא מיתה דכתיב שופך דם האדם באדם דמו ישפך: ר' מני בר פטיש רמי רישא אסיפא ומשני כו'. כלומר דקתני רישא דאוכל מבגלת עוף טהור ואבר מן החי הימנה וסיפא סופג את הארבעים וסיפא דקתני האוכל אבר מן החי הימנה אינו סופג את הארבעים וכיצד רמי רישא אסיפא רישא קתני דאפי' מבגלת עוף טהור סופג את הארבעים ו) וסיפא קתני דאפי' מבגלת עוף טמא אינו סופג את הארבעים אלא (לא) רישא דקתני דהאוכל מבגלת עוף טהור או אבר מן החי הימנה היה סופג את הארבעים בישראל. וסיפא דקתני האוכל אבר מן החי מעוף טמא אינו סופג את הארבעים בבן נח דאינו סופג את הארבעים אבל היה נהרג: מותיב רב עמרם האוכל אבר מן החי ממנה כו'. כלומר אע"ג דבבן נח מוקמינן לה ישראל נמי אם אכל אבר מעוף טמא אינו סופג את הארבעים דאמרי' לעיל כל שבשרו מותר אתה מצווה על איבריו כל שאין בשרו מותר אי אתה מצווה על איבריו והא אין בשרו מותר: הכא נמי משהו בשר גידים ועצמות. כלומר מה דאמרי' האוכל אבר מן החי אינו סופג את הארבעים דלא אכל כזית בשר אבל אכל כזית (בשר) מכולם בין בשר גידים ועצמות ולא הוה אלא משהו בשר ולפיכך אינו סופג את הארבעים משום טומאה דלא הוה כזית בשר: תא שמע דאמר רבא

ו) דבני רבינו בבלין ל"ע דמתי רומיס דהא גבי עוף טהור בוודאי מיהא מבר מן החי גס ליעקב ועכ"ל צריך לפרש בפיסים"ו ומ"ש לייתב.